

3η επιμόρφωση UpCare (02/06/2023): Ενδοοικογενειακή Βία Γένους Θηλυκού. Εισαγωγή σε Έννοιες και Προσεγγίσεις. Θεωρητικό Πλαίσιο Υπό το πρίσμα της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης.

Νόμος 4531/2018 - ΦΕΚ 62/Α/5-4-2018

Νόμος 4531/2018:

- I. Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας και προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας,
- II. Ενσωμάτωση της 2005/214/ΔΕΥ απόφασης πλαίσιο, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης επί χρηματικών ποινών και
- III. Άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και λοιπές διατάξεις.

Εισαγωγή

Η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, γνωστή και ως Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας, υπεγράφη το 2011 στην Κωνσταντινούπολη. Πρωταρχικός στόχος της είναι η πρόληψη και η καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, η διασφάλιση της προστασίας των θυμάτων και η απόδοση ευθυνών στους δράστες. Η Σύμβαση τέθηκε σε ισχύ την 1η Αυγούστου 2014. Μέχρι τον Μάρτιο του 2019, 46 χώρες, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, μαζί με την Ευρωπαϊκή Ένωση, είχαν υπογράψει τη Σύμβαση, εκφράζοντας τη δέσμευσή τους στις αρχές της.

Στην Ελλάδα, η Σύμβαση κυρώθηκε από τη Βουλή των Ελλήνων και έχει τη νομική ισχύ που ορίζει το άρθρο 28, παράγραφος 1 του Συντάγματος, όπως αναφέρεται στο νόμο 4531/2018 - ΦΕΚ 62/Α/5-4-2018. Για την εκπλήρωση των απαιτήσεων που θέτει η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, έχουν θεσπιστεί διάφοροι κανονισμοί, μεταξύ των οποίων:

Co-funded by
the European Union

Erasmus+ 2022-1-EL01-KA210-VET-000082477

- A. Ενίσχυση της ποινικής νομοθεσίας για την αντιμετώπιση εγκλημάτων κατά των γυναικών, όπως ο ακρωτηριασμός των γεννητικών οργάνων, η παρενόχληση και τα "εγκλήματα τιμής"
- B. Κατάργηση της διάταξης του άρθρου 339 παράγραφος 1 στοιχείο β) που απαλλάσσει τους σεξουαλικούς παραβάτες παιδιών από τις κατηγορίες εάν είναι παντρεμένοι με το θύμα, όπως προβλέπεται στο τμήμα 3 του Ποινικού Κώδικα.
- C. Τροποποίηση του νόμου αριθ. 3500/2006 για την ενδοοικογενειακή βία, ώστε να διασφαλιστεί η ευρύτερη και αποτελεσματικότερη εφαρμογή του.
- D. Τροποποίηση του νόμου αριθ. 3811/2009 για την Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των θυμάτων στην αποζημίωση που εγγυάται ο εν λόγω νόμος.
- E. Τροποποίηση του νόμου αριθ. 2168/1993 για τα όπλα, ώστε να αποτραπεί η απόκτηση αδειών από άτομα που κατηγορούνται ή καταδικάζονται για αδικήματα ενδοοικογενειακής βίας.
- F. Παροχή προστασίας από την απέλαση σε αλλοδαπούς που καταγγέλλουν ενδοοικογενειακή βία στις αρμόδιες αρχές.
- G. Ορισμός της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων ως οργανισμού παρακολούθησης της Σύμβασης.

Η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης είναι μια πρωτοποριακή συμφωνία που αποσκοπεί στην αναχαίτιση της βίας κατά των γυναικών και στην προστασία των παιδιών σε έναν κόσμο που αγωνίζεται για την ισότητα των φύλων και την ασφάλεια των ευάλωτων ατόμων. Αυτό το ολοκληρωμένο πλαίσιο, που έχει επικυρωθεί από πολλά κράτη, αντιμετωπίζει διάφορες μορφές βίας και περιγράφει βήματα προς την επίτευξη δικαιοσύνης, υποστήριξης και πρόληψης. Στο παρόν κείμενο αναφέρονται τα μοναδικά στοιχεία της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, ρίχνοντας φως στα είδη βίας κατά των γυναικών και καταδεικνύοντας τον αντίκτυπό της στην προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών.

Co-funded by
the European Union

Erasmus+ 2022-1-EL01-KA210-VET-000082477

Τύποι βίας κατά των γυναικών

Σύμφωνα με τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, η βία κατά των γυναικών περιλαμβάνει μια σειρά από σύνθετα ζητήματα. Ξεπερνά τη σωματική κακοποίηση και περιλαμβάνει οικονομικές, σεξουαλικές και ψυχολογικές μορφές επιθετικότητας. Η σύμβαση αναγνωρίζει τη σημασία μιας ολοκληρωμένης αντιμετώπισης για τη διασφάλιση της ασφάλειας και της ευημερίας των γυναικών αναγνωρίζοντας αυτά τα πολύπλευρα χαρακτηριστικά.

- Η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης αναγνωρίζει ότι η **ψυχολογική κακοποίηση** μπορεί να έχει βαθιές και διαρκείς επιπτώσεις στην ψυχική υγεία των γυναικών. Περιλαμβάνει συμπεριφορές που υπονομεύουν την αυτονομία και την αυτοεκτίμηση μιας γυναίκας, όπως ο εξαναγκασμός, ο έλεγχος, ο εξευτελισμός και ο εκφοβισμός.
- **Σεξουαλική βία:** Η σύμβαση αντιμετωπίζει τη σεξουαλική βία ως ένα διάχυτο πρόβλημα, που περιλαμβάνει πράξεις όπως ο βιασμός, η σεξουαλική επίθεση, η παρενόχληση και ο αναγκαστικός γάμος. Τονίζει την ανάγκη να υποστηριχθούν οι επιζώντες, να λογοδοτήσουν οι δράστες και να αμφισβητηθούν οι κοινωνικές νόρμες που διαιωνίζουν την εν λόγω βία.
- **Οικονομική βία:** Η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης τονίζει τη σημασία της αντιμετώπισης της οικονομικής κακοποίησης και αναγνωρίζει την οικονομική εξάρτηση ως μέσο ελέγχου. Αυτή η μορφή βίας περιλαμβάνει την παρακράτηση οικονομικών πόρων, τον περιορισμό των ευκαιριών απασχόλησης και την άσκηση οικονομικού ελέγχου, η οποία παγιδεύει τις γυναίκες σε κακοποιητικές σχέσεις.

Προστασία των παιδιών

Η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης αναγνωρίζει ότι τα παιδιά συχνά γίνονται μάρτυρες και βιώνουν τη βία στο πλαίσιο της ενδοοικογενειακής κακοποίησης. Τονίζει τη σημασία της προστασίας των δικαιωμάτων τους και της παροχής της απαραίτητης υποστήριξης για να σπάσει ο κύκλος της βίας.

Co-funded by
the European Union

Erasmus+ 2022-1-EL01-KA210-VET-000082477

Η σύμβαση αναγνωρίζει ότι τα παιδιά που γίνονται μάρτυρες βίας κατά των μητέρων τους μπορεί να υποστούν επιζήμιες συνέπειες. Ζητά μέτρα για την προστασία των παιδιών από το να γίνονται μάρτυρες τέτοιας βίας, την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης και την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις.

- **Κακοποίηση παιδιών:** Η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης υπογραμμίζει την ανάγκη προστασίας των παιδιών από όλες τις μορφές βίας, κακοποίησης και παραμέλησης. Προωθεί ολοκληρωμένα συστήματα παιδικής προστασίας που περιλαμβάνουν πρόληψη, παρέμβαση και υποστήριξη για τα παιδιά-θύματα.

Ο αντίκτυπος και η εφαρμογή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης

Από τη θέσπισή της, η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης έχει συμβάλει για τη σημαντική πρόοδο στην καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και στην προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών. Οι χώρες που έχουν επικυρώσει τη σύμβαση έχουν εφαρμόσει νομοθετικές και πολιτικές μεταρρυθμίσεις για να ευθυγραμμιστούν με τις διατάξεις της σύμβασης, προωθώντας μια συντονισμένη προσέγγιση για την πρόληψη, την προστασία και τη δίωξη.

Η σύμβαση ενθάρρυνε τη δημιουργία εξειδικευμένων υπηρεσιών υποστήριξης των επιζώντων και επιζωσών, συμπεριλαμβανομένων τηλεφωνικών γραμμών βοήθειας, καταφυγίων, συμβουλευτικής και νομικής βοήθειας. Ενίσχυσε επίσης τη διεθνή συνεργασία για την καταπολέμηση των διακρατικών μορφών βίας κατά των γυναικών και της εμπορίας παιδιών.

**Co-funded by
the European Union**

Erasmus+ 2022-1-EL01-KA210-VET-000082477

Εν κατακλείδι, η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης αποτελεί κρίσιμο εργαλείο στον παγκόσμιο αγώνα κατά της βίας λόγω φύλου και της προστασίας των παιδιών. Αναγνωρίζοντας τις διάφορες μορφές βίας κατά των γυναικών και τονίζοντας τη σημασία της προστασίας των παιδιών, η σύμβαση εγκαινίασε μια νέα εποχή νομικών πλαισίων και συλλογικής ευθύνης. Καθώς περισσότερες χώρες αγκαλιάζουν και εφαρμόζουν τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, πλησιάζουμε σε έναν κόσμο όπου όλες οι γυναίκες και τα παιδιά μπορούν να ευημερούν, χωρίς βία και κακοποίηση.

Co-funded by
the European Union

Erasmus+ 2022-1-EL01-KA210-VET-000082477